

Inspreken gemeenteraad 17-1-2023 bij behandeling Uitvoeringsagenda circulaire economie 23-26

15-1-2024, 4,5 minuten

Voorzitter, geachte raad, geacht college. Ik spreek als groene burgemeester van Groningen en namens vier organisaties: het lectoraat voor Circulaire Economie van de Hanzehogeschool, circulair design lab House of Design, SDG House Groningen en vereniging Noorden Duurzaam. Wij hebben grote zorgen over de voortgang van de circulaire economie en we zoeken een overlegvorm die versnelling kan brengen.

Ik begin met waardering voor uw ambitie, voor de uitvoeringsagenda en de vorderingen die daarin gemeld worden. Groningen gaat verder dan het rijk. Er zijn aansprekende iconprojecten, we investeren in vier werkvelden, we werken aan bewustzijn. Dat is goed en wij steunen deze uitvoeringsagenda.

Ook bedrijven en ngo's staan op actie. Bijvoorbeeld de bijeenkomst Groningen Trots Circulair en volgende week het vervolg daarop. De MBO-activiteiten in Week van de Circulaire economie. De themawEEK Sustainable Moments. Het project Groningen Ontwerpt, met binnenstadondernemers en productontwerpers. Het netwerk Groningen Werkt Circulair dat vanuit NPG een spinnerij voor textielafval start, nieuwe maakindustrie dus.

Het tempo richting circulariteit ligt echter veel te laag, zowel landelijk als lokaal. Het gebruik van primaire grondstoffen hier is nog niet goed meetbaar, de meeste producten zijn nog niet circulair, en het koopgedrag verandert nauwelijks. Dat is dus niet goed. Daarom moeten we versnellen, anders hebben we als kennisrijke en ambitieuze gemeente straks een lastig gesprek met onze kleinkinderen.

Hoe bereiken we die versnelling, en draagvlak daarvoor? We hebben twee adviezen, aan u als gemeenteraad, en ook aan de wetenschap, de wijk- en dorpsraden, de bedrijvennetwerken en de maatschappelijke organisaties in Groningen.

Ten eerste, we moeten aan de bak, dus **verleg de aandacht van belangengroepen naar taakgroepen.** Ik noem er vijf, en wat hun taak is voor de circulariteit. Om te beginnen de **wetenschap**, die kan meten waar we staan en kan duiden wat ons te wachten staat als we niet veranderen. Dan de **burgers**. Hun taak is aanpassen van leefstijl, elkaar steunen daarin en de kinderen daarmee opvoeden. Als derde de **overheid**, die (en dat weet u beter dan ik) als taak heeft om de maatschappelijke kosten van overconsumptie en vervuiling aan de veroorzakers in rekening te brengen, om te zorgen voor rechtvaardige lastenverdeling en een vlak speelveld bij transitie, en om launching customer te zijn. Als vierde de **bedrijven**. Hun taak is duurzame innovatie en zonnig industrieconversie. Als vijfde de **maatschappelijke organisaties**. Dus zorg, onderwijs, sport, cultuur, levensbeschouwing, woningcorporaties en alle andere non-profits. Hun taak is de samenleving ondersteunen, ook bij circulariteit.

De eigenbelangen van deze vijf groepen zijn belangrijk, maar het algemeen belang en hun taken daarvoor zijn belangrijker. Daarom zijn wetenschap, burgers, overheid, bedrijven en non-profits in de eerste plaats **taakgroepen** en pas daarna belangengroepen.

Het tweede advies volgt hieruit: **organiseer het overleg van deze vijf taakgroepen.** Niet in een stermodel met de overheid in het midden, en niet in achterkamers, maar als een ronde tafel. Plenair, gelijkwaardig, openbaar. Dan kunnen de taakgroepen elkaar aanvullen en versterken, in samenlevingsbrede projecten. Dan kan de samenleving het debat over circulariteit volgen. Dan is er een voedingsbodem voor gedeeld transitieleiderschap.

Tenslotte, als u onze zorg over de voortgang deelt en dit advies van waarde vindt, **vraag dan het college om stappen te zetten.** Er is onderzoek nodig naar behoefte, ambitie en voorwaarden van de taakgroepen, en ontwerp van een kleinschalig proefproject. Wij denken en ontwerpen graag mee. U bent echter als overheid in de beste positie om het voortouw te nemen. Voor de voortrekkersrol die we ambiëren, voor cohesie en draagvlak, en voor de toekomst van onze kleinkinderen. Ik dank u wel.